

2. СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКУ БЕЗАЛКОГОЛЬНИХ НАПОЇВ УКРАЇНИ

А.О. Бзенко

Національний університет харчових технологій

Згідно з Державним класифікатором продукції та послуг Держкомстату України, до безалкогольних напоїв (напоїв із концентрацією спирту не більше 0,5 %) відносяться:

- води мінеральні підсолоджені або ароматизовані;
- напої прохолоджу вальні безалкогольні, типу лимонаду, оранжаду, коли і т.п., виготовлені з використанням питної води, підсолодженої або не підсолодженої, ароматизовані фруктовим соками або есенцією, до яких додані барвники;
- напої безалкогольні спеціального призначення (дієтичні, діабетичні, тонізуючі, для спортсменів тощо);
- квас;
- напої, приготовлені на основі молока і какао, чаю та інші напої готові до вживання.

Найбільш ємною категорією в загальному обсязі виробництва безалкогольних напоїв в Україні є мінеральна і газувана солодка вода — більше 91 %. Це пояснюється значним асортиментом продукції, яка входить в цей сегмент. Питома вага квасу та інших квасних напоїв перевищує 8 % від загального обсягу виробленої продукції в натуральному вираженні.

Найбільшими гравцями ринку безалкогольних напоїв є:

- Coca-Cola Beverages Ukraine Ltd;
- ПАТ «Оболонь»;
- ТОВ «Аквапласт»;
- ТОВ «Сандора»;
- ПП Агенція «Малбі»;
- ПАТ «Ерлан»;
- »Славутич», Carlsberg Group;
- Завод «Росинка»;
- ПП «Чугуївський завод мінвод».

Починаючи з 2009 року, ринок безалкогольних напоїв України характеризується негативною динамікою, що стало наслідком не тільки кризових явищ в економіці і зменшення платоспроможності населення, а й повної насиченості ринку.

Як відзначають аналітики компанії Pro-Consulting, позитивний результат галузь виробництва безалкогольних напоїв продемонструвала лише в 2012 році унаслідок проведення футбольного чемпіонату Євро — 2012 і збільшення обсягів споживання напоїв з боку українських та іноземних фанатів. Темп приросту ємності ринку в 2012 році склав 0,5 %.

Ринок безалкогольних напоїв має яскраво виражену тенденцію сезонного попиту — з підвищенням температури в літній період зростає і споживання продукту. В інший час завантаження виробничих ліній становить не більше 50 % від максимальної потужності. Пік виробництва безалкогольних напоїв припадає на період зх. Квітня по липень, коли виробники випускають більше 50 % загального річного обсягу продукції.

Однією з тенденцій розвитку ринку безалкогольних напоїв не тільки в Україні, а й на світовому ринку, є скорочення сегмента солодкої води за рахунок зростання споживання функціональних напоїв, чому сприяють тенденції здорового харчування. Виробники реагують на дані зміни й додають до асортименту лінійку функціональних напоїв з вмістом соку.

Багато споживачів в теплий період року перемикаються на напої що втамовують спрагу: квас, квасні напої і холодний чай, частка яких поступово збільшується у виробничій структурі.

За підсумками 10 місяців 2013 року українськими підприємствами було експортовано більше 10 %, вироблених в країні безалкогольних напоїв. Основними зовнішніми ринками збуту, на які довелося близько 80 % поставок у натуральному й грошовому виразі, виступили Росія, Молдова, Білорусь, Казахстан, Киргизстан і Грузія. Лідером поставок на Український ринок виступає Росія з часткою в 41,3 % в натуральному і 35,4 % в грошовому вираженні. Великими постачальниками безалкогольних напоїв в Україну є також Грузія і Білорусь, сумарна частка яких становить 13,9 % у натуральному вираженні.

Необхідно зауважити, що ринок безалкогольних напоїв в Україні є досить насиченим. А розвиток напрямку в майбутньому можливий за рахунок нарощування виробництва різних сегментів, зокрема, функціональних вітамінізованих соковмісних напоїв.

ЛІТЕРАТУРА

1. Електронний ресурс: <http://www.souz-inform.com.ua>.
2. Електронний ресурс: <http://kontrakty.ua>.
3. Електронний ресурс: <http://news.bigmir.net/business>.

Науковий керівник — Л.О. Штанько, канд. екон. наук.